confederació gonzaloanaya

GUIA DE PREVENCIÓ I ACTUACIÓ

Emergències

Què són, com s'organitzen i com hem d'actuar

Autor: Jordi San Ruperto Galbis

OBJECTIUS

Què aprendrem?

Conceptes generals

- Què és una preemergència i quins nivells hi ha?
- Què és una emergència?
- Quins plans d'emergència existeixen?
- Quan i qui activa un pla d'emergència?
- Com es cataloga la perillositat?
- Com s'estructura un centre de coordinació?
- Quins grups d'acció intervenen?

Objectius principals

- Quines emergències poden afectar la nostra població?
- Què he de fer i com he d'actuar davant d'una emergència?

PART 1

Conceptes bàsics

Preemergència, emergència, plans i organització de la resposta.

confederació gonzaloanaya

CONCEPTES

Què és una preemergència?

És la situació d'alerta que es declara quan les previsions indiquen que és probable, a curt o mitjà termini, una situació de perill per a persones, animals, béns o el medi.

A la Comunitat Valenciana la declara el Centre de Coordinació d'Emergències de la Generalitat, a partir dels avisos d'AEMET.

PREEMERGÈNCIA

Nivells d'avís

Verd

Sense risc

Situació normal.

Groc

Risc baix

No activa la preemergència, però cal estar atents.

Taronja

Risc important

S'activa la preemergència.

Roig

Risc extrem

S'activa la preemergència. Màxima precaució.

Incendis forestals: tenen una escala pròpia (1 risc baix o mitjà, 2 risc alt, 3 risc extrem). Es consulta cada dia a 112cv.gva.es.

CONCEPTES

Què és una emergència?

Qualsevol situació inesperada o sobtada que posa en perill la integritat de persones, animals, béns o el medi.

EMERGÈNCIA

Situacions d'emergència

0	**Precaució**	Sense perill per a les persones. Es controla amb els mitjans disponibles.
1	**Perill**	Perill per a persones o béns. Gestió autonòmica amb mitjans propis.
2	**Risc alt**	Pot perillar la vida. Gestió autonòmica, però calen mitjans externs.
3	**Interès nacional**	Perill extrem que supera la capacitat autonòmica. La declara el Ministeri de l'Interior.

PLANS

Quins plans d'emergència existeixen?

Segons l'àmbit

- Plans d'autoprotecció (centres i empreses)
- Plans municipals
- Plans autonòmics
- Plans estatals
- Plans especials, per a un risc concret

Plans especials més freqüents

Incendis forestals · Inundacions · Terratrèmols · Risc volcànic · Tsunamis · Fenòmens meteorològics adversos · Mercaderies perilloses · Risc nuclear · Pandèmies

ACTIVACIÓ

Quan i qui activa un pla?

Quan

Quan és molt probable, o ja s'ha produït, una situació de risc per a persones, animals o béns.

Com

Es valoren la perillositat i la gravetat del perill.

Qui

El director o directora del pla.

ACTIVACIÓ

Tres fases segons la gravetat

1

Conat d'emergència

Es controla amb els mitjans disponibles al lloc.

2

Emergència parcial

Es controla amb els mitjans disponibles, però cal una intervenció especialitzada.

3

Emergència general

Cal la intervenció coordinada de diversos equips especialitzats.

AVALUACIÓ

Com es cataloga la perillositat?

Magnitud i severitat	Extensió i efectes sobre persones, infraestructures i medi.
Tipus de risc	Naturalesa del succés: natural, tecnològic o social.
Vulnerabilitat	Capacitat de la zona i la població per a resistir i recuperar-se.
Impacte potencial	Danys humans, materials i ambientals previsibles.
Recursos necessaris	Mitjans que calen i si n'hi ha prou amb la resposta local.

ORGANITZACIÓ

Estructura d'un centre de coordinació

ORGANITZACIÓ

Què vol dir cada sigla?

CECOP	Centre de Coordinació Operativa: dirigeix l'emergència des de la comunitat autònoma.
CECOPI	CECOP integrat: s'hi incorporen altres administracions, com l'Estat.
CECOPAL	Centre de Coordinació Operativa Municipal: la resposta de l'ajuntament.
PMA	Lloc de comandament avançat: coordina els equips a peu de zona afectada.

ORGANITZACIÓ

Grups d'acció

Intervenció

Bombers i bombers forestals. La UME, quan s'hi incorpora.

Seguretat

Guàrdia Civil, Policia Nacional i Policia Local.

Sanitari

Serveis sanitaris i atenció psicològica.

Logístic

Protecció Civil i voluntariat: abastiment, transport i allotjament.

Assistència tècnica

Persones expertes en el risc concret.

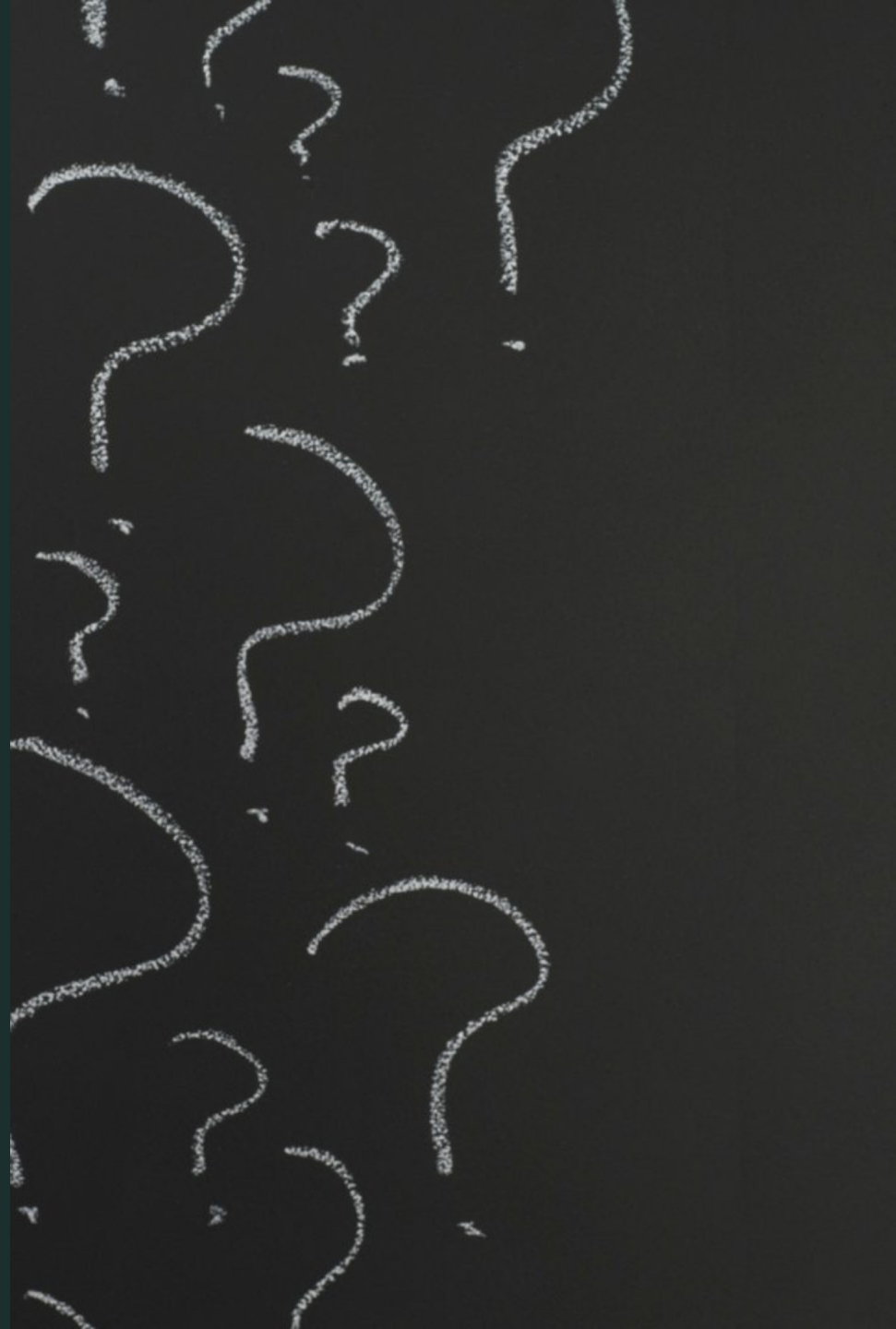
També hi participen el gabinet de premsa, que informa per canals oficials, i el personal tècnic i polític de les administracions.

PART 2

Estàs preparat/da?

Prevenció, resposta i recuperació: el que depén de cadascú.

confederació gonzaloanaya

COMENCEM PER LA BASE

Tres moments, tres responsabilitats

01

Prevenció

Formar-se, conéixer els riscos i els plans d'emergència, i informar-se en fonts oficials.

02

Resposta

Actuar correctament redueix l'impacte de l'emergència.

03

Recuperació

Col·laborar per a tornar a la normalitat amb el menor cost humà, social i econòmic.

PREVENCIÓ

Què puc fer abans?

- ✓ Participa en simulacres, xarrades i tallers.
- ✓ Coneix els riscos del lloc on vius, estudies o treballes.
- ✓ Familiaritza't amb els plans d'emergència i les rutes d'evacuació.
- ✓ Localitza els hospitals, centres de salut i comissaries pròxims.
- ✓ Segueix les prediccions i els avisos oficials (AEMET, 112).
- ✓ Guarda els telèfons d'emergència al mòbil.

PREVENCIÓ

Telèfons que has de tindre a mà

112

Emergències

016

Violència de gènere

024

Atenció a la conducta suïcida

062

Guàrdia Civil

091

Policia Nacional

092

Policia Local

confederació gonzaloanaya

PREVENCIÓ

Activa els avisos al mòbil

- Descarrega’t l’app GVA 112 Avisos i activa’n les notificacions.
- Comprova que tens activades les alertes d’emergència del telèfon (ES-Alert).
- Informa’t sempre per canals oficials, no per rumors.

confederació gonzaloanaya

RESPOSTA

Davant d'una emergència, recorda: P.A.S.

P

Protegir

Assegura't que el lloc és segur per a tu i per a les persones afectades.

A

Avisar

Truca al 112 i explica clarament què passa, on passa i quantes persones hi ha afectades.

S

Socórrer

Atén les persones ferides fins que arriben els serveis d'emergència, sense posar-te en perill.

RESPOSTA

Com funciona el 112?

Les telefonades arriben al Centre de Coordinació d'Emergències de cada comunitat autònoma. Els operadors i operadores segueixen protocols estrictes i activen els serveis necessaris:

- Policia Local, Nacional o Guàrdia Civil
- Bombers
- Serveis sanitaris
- Protecció Civil
- Serveis especials

PART 3

Tipus d'emergències

Riscos naturals, accidents, emergències sanitàries i incendis: què fer en cada cas.

confederació gonzaloanaya

RISCOS NATURALS

Fenòmens extrems d'origen natural

Poden causar danys greus o pèrdues humanes, materials, econòmiques o mediambientals.

Geològics

- Terratrèmols
- Volcans
- Tsunamis

Meteorològics

- Inundacions
- Tempestes
- Huracans
- Nevades
- Temperatures extremes

Forestals

- Incendis forestals

RISCOS NATURALS

En cas d'inundació

- Confina't en un lloc segur i puja a les parts altes; mai en baixos ni soterranis.
- **No travesses mai un tram inundat**, ni a peu ni en cotxe.
- Evita viatjar, sobretot per túnels, passos subterranis i zones baixes.
- Si l'aigua supera els eixos de les rodes, deixa el cotxe i busca un punt alt.
- Talla l'aigua, el gas i la llum.
- Avisa al 112 i indica on estàs.

confederació gonzaloanaya

RISCOS NATURALS

En cas de terratrèmol

Mentre tremola

- **Queda't on estàs:** no isques corrent.
- Ajup-te, cobreix-te davall d'una taula resistent i agafa-t'hi.
- Allunya't de finestres, vidres i objectes que puguen caure.
- En cotxe, para en un lloc segur, lluny de túnels, ponts i passos subterranis.

Quan pare

- Ix a un espai obert per l'escala, mai per l'ascensor.
- Allunya't d'edificis, torres elèctriques i cables.
- No encengues flames: hi pot haver fuites de gas.
- Prepara't per a les rèpliques.
- Si quedes atrapat/da, colpeja objectes; crida només com a últim recurs, per la pols.

RISCOS NATURALS

En cas de tempesta elèctrica

- Refugia’t en un edifici o en un cotxe tancat.
- Tanca portes i finestres i no toques parts metàl·liques.
- A l’exterior, evita arbres aïllats, estructures metàl·liques, l’aigua i els llocs alts.
- A la muntanya, baixa cap a zones baixes, lluny de crestes i cims.
- Sense refugi: **ajup-te amb els peus junts**, sense seure ni gitar-te, i separa’t del material metàl·lic.

Que siga improbable no vol dir que no passe: la loteria també toca.

confederació gonzaloanaya

RISCOS NATURALS

Fenòmens meteorològics extrems

- Confina’t en un lloc segur.
- Evita les hores de màxima exposició.
- Porta roba adequada.
- Mantín-te hidratat/da.
- Informa’t de les previsions en fonts oficials.
- Planifica l’activitat amb rutes d’abandonament.
- Deixa dit per on vas i quant de temps calcules.

ACCIDENTS

On poden passar?

Laboral

Caigudes, cops i talls a la feina.

Domèstic

Cremades, caigudes i intoxicacions a casa.

Industrial

Fuites, explosions i productes perillosos.

Trànsit

Col·lisions, eixides de via i atropellaments.

ACCIDENTS

Davant de qualsevol accident

El més important és mantindre la calma i aplicar el P.A.S. Després:

1. Mantindre amb vida la persona accidentada.
2. Evitar noves lesions o complicacions.
3. Posar-la com més prompte millor en mans dels sanitaris.
4. Alleujar-ne el dolor.
5. Evitar infeccions o lesions secundàries.

TRÀNSIT

A 120 km/h, en 3 segons recorres 100 metres.

Mirar el mòbil tres segons és conduir un camp de futbol a cegues.

confederació gonzaloanaya

EMERGÈNCIES SANITÀRIES I SOCIALS

Situacions que cal saber reconéixer

Col·lectives i socials

- Pandèmies
- Malalties
- Conducta suïcida (telèfon 024)
- Agressions

Urgències sanitàries

1. Ennuegament
2. Síncope (pèrdua de coneixement)
3. Crisi d'ansietat
4. Crisi epilèptica
5. Hemorràgia
6. Ictus
7. Parada cardiorespiratòria

INCENDIS

En cas d’incendi

- Avisa al 112 i a les persones del voltant; activa l’alarma.
- Si el foc és menut, intenta apagar-lo **només sense posar-te en perill** i amb una eixida a l’esquena.
- Si no pots, ix i tanca portes i finestres per a frenar-ne la propagació.
- Tapa les escletxes amb tovalloles mullades per a frenar el fum.
- Si has de passar per fum, tapa’t boca i nas amb un mocador humit i avança ajupit/da.
- No utilitzes l’ascensor.
- Protegeix-te amb roba de màniga llarga.

confederació gonzaloanaya

INCENDIS

Què és un flashover?

És la inflamació sobtada de tot un recinte: els gasos i materials acumulats arriben alhora a la temperatura d'ignició.

Senyals d'alerta

- Fum dens i fosc que baixa del sostre.
- Calor intensa que es nota a distància.
- Flames que corren pels gasos del sostre.

No obris portes calentes. Ix immediatament.

ANNEX

Plans d'autoprotecció

Centres formatius.

confederació gonzaloanaya

ANNEX · CENTRES FORMATIUS

Riscos i alarmes del nostre centre

Quines emergències poden ocórrer?

- Incendis
- Sanitàries
- Inundacions
- Terratrèmols

Quins sistemes d'alarma hi ha?

- Sirena
- Megafonia
- Alarma sonora o visual

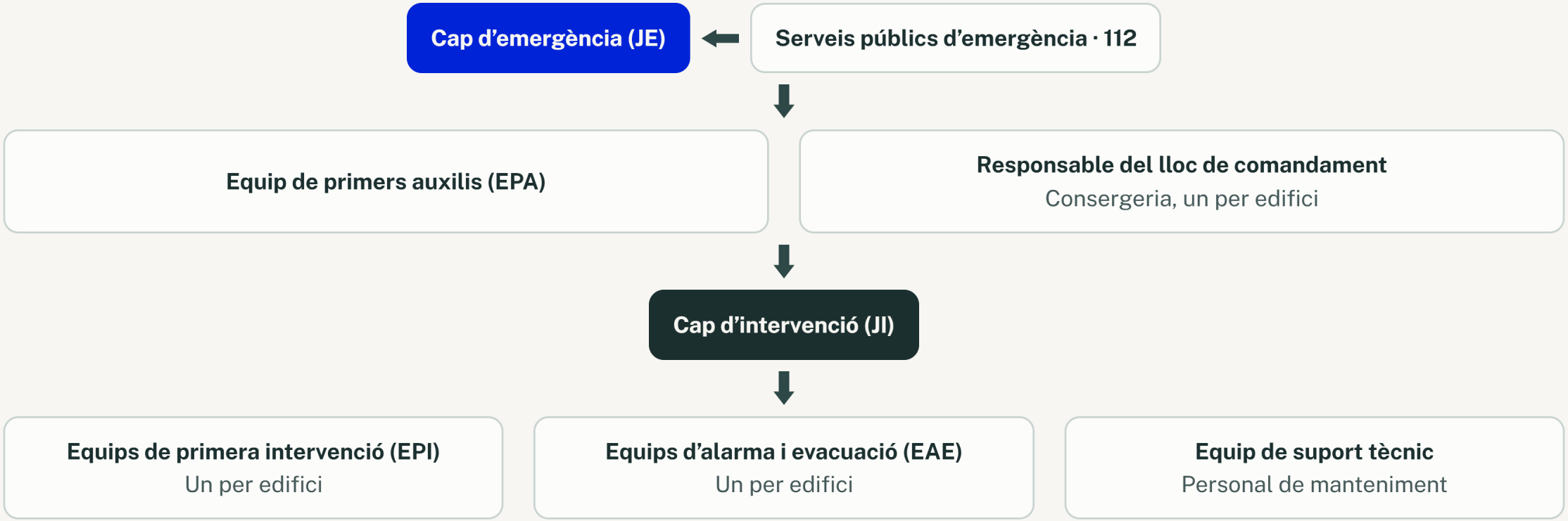
ANNEX · CENTRES FORMATIUS

Comprova que ho saps

- ✓ Reconec els senyals d'evacuació i d'extinció.
- ✓ Conec les eixides d'evacuació.
- ✓ Sé on són els polsadors d'alarma.
- ✓ Sé com he d'abandonar el centre.
- ✓ Sé utilitzar un extintor.
- ✓ Sé on és el punt de trobada a l'exterior.

ANNEX · CENTRES FORMATIUS

Estructura del pla d'autoprotecció

ANNEX · CENTRES FORMATIUS

Protocol d'actuació en cas d'incendi

DETECCIÓ

Detecció automàtica o per una persona → Avís: polsador o telèfon → Centre de control → **Cap d'emergència**

CONAT

Avís al responsable de planta → L'EPI intenta apagar el foc → **S'apaga: normalització i informe**

NO S'APAGA

Avís al 112 i als responsables de planta → L'EAE evacua i revisa les zones → Punt de trobada → Confirmació al cap d'emergència → **Normalització i informe**

confederació gonzaloanaya

GENERALITAT VALENCIANA
Conselleria d'Educació, Cultura i Universitats